

ارزشیابی جامع جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره (۱۳۹۲-۱۳۸۶) مبتنی بر الگوی ارزشیابی سیپ

سید نصرالله حسینی^۱، انوشیروان محسنی بندپی^۲، بهزاد کریمی متین^{۳*}، سید علی حسینی^۴، مهدی میرزایی علویجه^۵، فرزاد جلیلیان^۶

۱- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران

۲- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران

۳- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۴- دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران

۵- مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج، یاسوج، ایران

۶- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۶/۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱/۲۱

چکیده

سابقه و اهداف: ارتقاء کیفیت آموزش یکی از اهداف اساسی آموزش عالی است؛ در این راستا در کشور اقداماتی از جمله برگزاری جشنواره سالیانه آموزشی شهید مطهری، به منظور قدردانی از فرآیندهای آموزشی، توسعه و ابداع رویه‌ها و فرآیندهای آموزشی، تدوین استانداردهای سنجش و اعتبار بخشی فرآیندهای آموزشی ارائه گردید. هدف از مطالعه حاضر ارزشیابی جامع جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره (۱۳۹۲-۱۳۸۶) مبتنی بر الگوی ارزشیابی سیپ بود.

روش بررسی: این مطالعه به صورت توصیفی مقطعی در میان ۴۷۳ نفر از اعضای هیئت علمی شامل معاونان و مدیران آموزشی، مدیران و اعضای هیئت علمی مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، اعضای کمیته علمی و اعضای هیئت علمی شرکت کنندگان در جشنواره شهید مطهری از ۴۲ دانشگاه علوم پزشکی کشور انجام گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه کتبی بود که به صورت خود گزارشی توسط شرکت کنندگان تکمیل گردید. داده‌ها پس از ورود به نرم‌افزار SPSS 20 با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: شرکت کنندگان به ترتیب ۷۵/۱۳، ۶۵/۳۳، ۶۴/۵ و ۵۹/۲۱ درصد از نمرات قابل اکتساب برای حیطه‌های فرایند، پیش‌زمینه، منابع و نتایج را به دست آوردند. همچنین میان چهار حیطه مدل (فرایند، پیش‌زمینه، منابع و نتایج) همبستگی معنادار و مستقیمی وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه در خصوص ارزشیابی و همبستگی حیطه‌های مدل، می‌توان نحوه برگزاری جشنواره را مناسب دانست و علت اصلی ارزشیابی ضعیف در حیطه نتایج را به مشکلات موجود در حیطه‌های پیش‌زمینه و منابع مرتبط دانست.

واژه‌های کلیدی: جشنواره آموزشی شهید مطهری، ارزشیابی، اعضای هیئت علمی، مدل ارزشیابی سیپ

* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۵۲۳۳۲، آدرس الکترونیکی: bkm_1344@yahoo.com

ارجاع به این مقاله به صورت زیر است:

Hosseini SN, Mohseni Band Pey A, Karami Matin B, Hosseini SA, Mirzaei Alavijeh M, Jalilian F. *Comprehensive evaluation of Shahid Motahari Educational Festival during 2008-2013 based on CIPP Evaluation Model*. Journal of Medical Education and Development. 2014; 9(2): 56-68

مقدمه

طی سه دهه اخیر تغییرات بزرگی در رشد فن‌آوری و علوم پزشکی ایجاد شده است که ناگزیر نیاز به تغییر در آموزش پزشکی را بیشتر آشکار ساخته و موجب شکل‌گیری مراکز توسعه آموزش با هدف ارتقای کمی و کیفی خدمات آموزشی در سطح ملی و دانشگاهی گردید.

اولین قدم‌ها جهت بررسی آموزش و یادگیری در علوم پزشکی از سال ۱۹۵۵ در کشور آمریکا و در دانشگاه بوفالو آغاز شد (۱). سازمان سلامت جهان در ابتدا هشت مرکز توسعه آموزش را در سطح جهان راه‌اندازی نمود، که یکی از این مراکز از سال ۱۹۷۲ در شهر شیراز با هدف طراحی و بهبود روش‌های آموزش، ارزشیابی و برنامه‌ریزی در آموزش پزشکی کشور و کشورهای منطقه راه‌اندازی شد (۲).

از آنجایی که ارتقاء کیفیت آموزش یکی از اهداف اساسی و استراتژیک آموزش عالی در تمامی جهان است (۳) و در بخش آموزش عالی کشور ما نیز یکی از سیاست‌های برنامه‌های توسعه‌ای است، به همین منظور از سال ۱۳۶۸ در جمهوری اسلامی ایران، ایجاد مراکز توسعه آموزش در دانشگاه‌های علوم پزشکی، پس از تأسیس چنین مرکزی در معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، به‌عنوان یک ضرورت و با مسئولیت سیاست ارتقای کیفیت آموزش به‌عنوان مغز متفکر سیستم در دانشگاه‌ها در دستور کار قرار گرفت (۴، ۵).

جهت ارتقای کیفیت آموزش پزشکی در کشور راه‌کارهای متعددی مطرح شده است که یکی از آن‌ها برگزاری جشنواره آموزشی شهید مطهری بود که به همت و پیشنهاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی برای اولین بار در سطح کشور در سال ۱۳۸۶ برگزار شد. این جشنواره به منظور قدردانی از فرآیندهای آموزشی (کلیه فعالیت‌های یادگیری و یاددهی نظامند و ثبت شده اعضا هیئت علمی دانشگاه‌ها با هدف ارتقای کیفیت آموزش)، تجلیل و ارتقاء و توسعه رویه‌های آموزشی جاری در دانشگاه‌ها، تدوین استانداردها فرآیندهای آموزشی، تعیین معیارهای سنجش و اعتباربخشی فرآیندها، توسعه فرآیندها، ابداع و ارائه فرآیندهای جدید آموزشی با اهداف ذیل فعالیت خود را آغاز نمود:

الف) شناسایی فرآیندهای مطلوب دانشگاهی

ب) ارتقاء فرآیندهای جاری آموزشی در دانشگاه‌ها

ج) ابداع، اصلاح فرآیندها، تجهیزات و دستگاه‌ها و لوازم کمک آموزشی

د) توجه به فرآیندهای آموزشی در حال اجرا در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور به منظور قدردانی از آن‌ها
ه) شناسایی و طراحی فرآیندهای جدید آموزشی و معرفی آن به عنوان الگو در سطح دانشگاه، دانشکده یا موسسه آموزش عالی

و) ایجاد فضای مناسب علمی جهت حضور مناسب اساتید در عرصه تولید علم و دانش مورد استناد جهانی در کتب یا نشریات

ز) ایجاد فضای رقابت سالم در عرصه تولید علم در سطح کشور

ح) ایجاد فرصت‌های جدید شغلی برای اساتید دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و کمک آموزشی

ط) ایجاد بازار برای فرآیندهای آموزشی جهت جذب سرمایه و هدایت سرمایه‌گذاری در راستای تولید علم

ی) و ایجاد بازار برای ارائه و تبادل خدمات آموزشی (۶). این جشنواره تاکنون در شش دوره طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ در اردیبهشت ماه و هفته مصادف با سالگرد شهادت استاد مرتضی مطهری در دو سطح دانشگاهی و کشوری برگزار شده است (۶):

الف) در سطح دانشگاهی، کلیه فرآیندهای آموزشی پس از تأیید گروه و مقایسه با فرآیند استاندارد شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یکی از آن‌ها به‌عنوان فرآیند مطلوب دانشگاهی انتخاب و مورد تقدیر قرار می‌گیرد.

ب) در سطح کشوری، کلیه فرآیندهای منتخب دانشگاهی پس ارزیابی دو مرحله‌ای توسط هیئت داوری کشوری به عنوان فرآیند برتر کشوری در هر هشت حیطة: (۱) تدوین و بازنگری برنامه‌های آموزشی، (۲) روش‌ها و تکنیک‌های آموزشی، (۳) سنجش، ارزشیابی و اثربخشی آموزشی، (۴) مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی، (۵) مشاوره و راهنمایی، (۶) فعالیت‌های فرهنگی و امور تربیتی و اجتماعی، (۷) قوانین، مقررات و ساختارهای آموزشی، (۸) محصولات آموزشی، انتخاب و مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

امروزه یکی از دغدغه‌های مدیران در اجرای موفق برنامه‌ها میزان و چگونگی دستیابی به اهداف برنامه است (۷). ارزشیابی

دریافت بازخوردی نظام‌دار از جریان امور، نیازهای مهم را در اولویت قرار داده و منابع موجود را در خدمت بهترین نوع فعالیت‌ها قرار دهند. اجزای این الگو برای هدایت در تصمیم‌گیری به خدمت گرفته می‌شوند (۱۳).

الگوی سیپ مواردی را تحت پوشش قرار داده و به آن‌ها پاسخ می‌دهد که شامل موارد زیر است؛

الف- میزان مساعد بودن زمینه برای شکل‌گیری برنامه (Context)؛

ب- منابع در نظر گرفته شده برای شکل‌گیری برنامه (Input)؛

ج- فرآیند یا چگونگی اجرای برنامه (Process)؛

د- نتایج حاصل شده از برنامه (Product) (۱۳).

این الگو در مطالعات متعدد داخلی و خارجی در ارتباط با ارزشیابی برنامه‌ها و محیط‌های آموزشی به کار گرفته شده است (۲۰-۱۵)، بنابراین با توجه به برگزاری شش سال متمادی جشنواره آموزشی شهید مطهری و لزوم تعیین میزان دستیابی به اهداف از پیش مشخص شده، جهت تعیین میزان موفقیت آن، انجام یک ارزشیابی جامع ضروری به نظر می‌رسید، لذا مطالعه حاضر به منظور تعیین وضعیت روند پیشرفت جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته (۱۳۹۲-۱۳۸۶) با بهره‌گیری از الگوی ارزشیابی سیپ انجام گرفت.

روش بررسی

این مطالعه به صورت توصیفی مقطعی در میان جامعه معاونان آموزشی، مدیران و اعضاء هیئت‌علمی مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و همچنین اعضاء کمیته علمی و اعضاء هیئت‌علمی شرکت کننده در جشنواره شهید مطهری از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور انجام گرفت. بدین منظور تعداد ۴۷۳ نفر اعضاء هیئت علمی نام برده شده از ۴۲ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ به تکمیل پرسشنامه ارسالی پرداختند.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش دو پرسشنامه محقق ساخته شامل بخش زمینه‌ای و پرسشنامه ارزشیابی جشنواره آموزشی شهید مطهری مبتنی بر سازه‌های الگوی سیپ بود:

در بخش زمینه‌ای اطلاعاتی شامل؛ نام دانشگاه، سمت پاسخگو (معاون آموزش، مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش

یک فرآیند نظام‌مند برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات جهت میزان تحقق اهداف به منظور بهبود اقدامات آینده است (۸،۹). بنابراین ارزشیابی، یکی از مهم‌ترین روش‌های پاسخ به این سؤال است و انجام صحیح آن اطلاعات بسیار مفیدی را درباره چگونگی روند اجرایی برنامه‌ها در دستیابی به اهداف در اختیار مدیران می‌گذارد (۱۰). در این رابطه، ورتن و سندرز بیان می‌کنند که ارزشیابی باید برخاسته از رویکردهای مبتنی بر هدف (Objective Oriented)، مبتنی بر مدیریت (Management Oriented)، مبتنی بر مصرف‌کننده (Consumer Oriented)، مبتنی بر مشارکت‌کنندگان (Participate Oriented) و مبتنی بر نظر متخصصان (Expertise Oriented) باشد (۱۱).

همچنین در همین راستا یکی از الگوهای ارزشیابی موثر و موفق، الگوی ارزشیابی سیپ (CIPP, Context, Input, Process, Product) است (۱۲). این الگو اولین بار در سال ۱۹۷۱ میلادی توسط دانیل استافل بیم (Stufflebeam) معرفی شد. دانیل استافل بیم معتقد است ارزشیابی؛ توصیف اختلاف بین انتظارات از یک برنامه و طرز اجرای آن است لذا الگوی سیپ بر این باور شکل گرفته که مهم‌ترین هدف ارزشیابی، بهبود و اصلاح دوره است نه تثبیت برنامه. این الگو درصدد یافتن ابزاری است که بتواند برنامه را بهبود داده و آن را برای استفاده بهتر آماده کند (۱۳). الگوی سیپ بر شفاف سازی هدف‌ها و نیت برنامه تأکید دارد و مشاهده منظم برای پی بردن به اینکه آیا هدف‌ها و نیت تحقق یافته است یا نه، توصیه می‌کند. الگوی سیپ به دلیل جامعیت، تداوم و همچنین هدف آن که راهنمایی کارکرد تصمیم‌گیری در مدیریت برنامه‌ها است، از سایر الگوها متمایز می‌گردد؛ در الگوی ارزشیابی سیپ ارزیاب باید در طول ارزشیابی به طور منظم با موضوع مورد ارزشیابی تعامل داشته باشد، بحث و گفتگو کند، نتایج را ثبت و در صورت لزوم در طرح‌ها و برنامه‌ها تجدید نظر کند و آن‌ها را تغییر دهد. برای ارزشیابی یک نظام با استفاده از الگوی سیپ ابتدا وضعیت موجود و مطلوب محیط و زمینه سنجیده می‌شود تا کیفیت هدف‌های نظام مشخص شود. سپس بروندادهای نظام ارزشیابی می‌شود که برنامه‌ها و طرح‌های اجرایی تا چه اندازه در جهت برآورده ساختن موفق بوده و اثربخشی داشته است (۱۴). این الگو به مدیران، برنامه‌ریزان و مسئولان برنامه‌ها کمک می‌کند تا با

قرار می‌داد. (برای مثال؛ نحوه انتخاب فرآیندها...) ضریب آلفا کرونباخ پرسشنامه فرایند برابر ۰/۸۶ محاسبه گردید.

حیطه چهارم (نتایج) با بیست و دو عبارت و پاسخگویی در طیف سه درجه (تاثیر زیادی داشته، نسبتاً تاثیر داشته، تاثیر چندانی نداشته) با محدوده امتیاز یک تا سه در هر عبارت و در کل حیطه با بیست و دو تا شصت و شش امتیاز نظرات شرکت‌کنندگان در خصوص اثرات و نتایج برنامه را مورد بررسی قرار می‌داد. (برای مثال؛ افزایش رضایت اعضا هیئت علمی از بهبود کیفیت آموزش...). ضریب آلفا کرونباخ پرسشنامه نتایج برابر ۰/۹۳ محاسبه گردید.

اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه‌ها پس از ورود به نرم‌افزار آماری نسخه ویندوز SPSS ویرایش بیست با استفاده از آمار توصیفی (توزیع فراوانی و میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی مانند آنالیز واریانس یک‌طرفه، تی تست مستقل و همبستگی پیرسون در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

در این مطالعه تعداد ۴۷۳ نفر از اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور شرکت داشتند؛ از این بین ۳۰ نفر (۶/۳٪) معاون آموزشی دانشگاه‌ها و ۳۶ نفر (۷/۶٪) مدیر EDC، ۸۳ نفر (۱۷/۵٪) عضو EDC، ۲۹۵ نفر (۶۲/۴٪) شرکت‌کننده در جشنواره و ۲۹ نفر (۶/۱٪) نیز به این سوال پاسخ نداده بودند.

در خصوص نقش شرکت‌کنندگان در جشنواره ۲۶۶ نفر (۵۶/۲٪) عضو کمیته دانشگاهی، ۲۹ نفر (۶/۱٪) عضو کمیته کشوری و ۱۷۸ نفر (۳۷/۶٪) نیز بی‌پاسخ بودند. ۳۴۳ نفر (۷۲/۵٪) از شرکت‌کنندگان سابقه حضور در جشنواره را داشتند. همچنین ۲۶۴ نفر (۵۵/۸٪) از شرکت‌کنندگان گزارش کرده بودند که سابقه مشارکت در تولید فرایند آموزشی را دارند.

بیشترین امتیاز کسب شده در میان حیطه‌های مدل مربوط به حیطه فرآیند با میانگین و انحراف معیار $11/27 \pm 2/50$ بود و شرکت‌کنندگان ۷۵/۱۳ درصد از حداکثر امتیاز قابل اکتساب در این حیطه را دریافت کردند. از میان پنج عبارت مورد پرسش در این حیطه عبارت «اطلاع رسانی به اعضا هیئت علمی در زمینه تولید فرآیندهای آموزشی» با امتیاز $2/37 \pm 0/70$ بالاترین امتیاز را کسب کرد (جدول یک).

پزشکی، عضو هیئت علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، عضو هیئت علمی شرکت‌کننده در جشنواره، نقش شرکت‌کننده در جشنواره (عضو کمیته داوری دانشگاه، عضو کمیته داوری کشوری)، سابقه حضور در جشنواره (داشتیم، نداشتیم) و مشارکت در تولید فرآیندی برتر (بله، خیر)، جمع آوری گردید.

پرسشنامه ارزشیابی جشنواره آموزشی شهید مطهری مبتنی بر الگوی سیپ از چهار حیطه بر اساس سازه‌های الگو تشکیل شده بود؛ برای اندازه‌گیری سازه‌های مدل سیپ، تیم تحقیق بر اساس راهنمای تهیه پرسشنامه و چک لیست استافل بیم (۲۱) پرسشنامه‌های فوق را به سبک پرسشنامه‌های لیکرت و با مقیاس پاسخ‌دهی سه‌رتبه‌ای طراحی کرد. برای سنجش پایایی پرسشنامه‌ها یک مطالعه مقدماتی در میان ۳۰ نفر از اعضای هیئت علمی انجام گردید و با به کارگیری آزمون آلفا کرونباخ پایایی پرسشنامه‌ها به شرح زیر مورد تأیید قرار گرفت:

حیطه اول (زمینه) با نه عبارت و پاسخگویی در طیف سه درجه (تاثیر زیادی داشته، نسبتاً تاثیر داشته، تاثیر چندانی نداشته) با محدوده امتیاز یک تا سه در هر عبارت و در کل حیطه با نه تا بیست و هفت امتیاز نظرات شرکت‌کنندگان را در خصوص نیازهایی و اهداف و میزان مساعد بودن زمینه برای شکل‌گیری برنامه را مورد بررسی قرار می‌داد. (برای مثال؛ انگیزش اعضا هیئت علمی...). ضریب آلفا کرونباخ پرسشنامه زمینه برابر ۰/۸۴ محاسبه گردید.

حیطه دوم (منابع) با شش عبارت و پاسخگویی در طیف سه درجه (مناسب است، نسبتاً مناسب است، چندان مناسب نیست) با محدوده امتیاز یک تا سه در هر عبارت و در کل حیطه با شش تا هجده امتیاز نظرات شرکت‌کنندگان در خصوص درون داده‌های مورد نیاز برای پیاده‌سازی برنامه را مورد بررسی قرار می‌داد. (برای مثال؛ تدوین آئین‌نامه‌های مناسب آموزشی...). ضریب آلفا کرونباخ پرسشنامه منابع برابر ۰/۷۶ محاسبه گردید.

حیطه سوم (فرآیند) با پنج عبارت و پاسخگویی در طیف سه درجه (خوب، متوسط، ضعیف) با محدوده امتیاز یک تا سه در هر عبارت و در کل حیطه با پنج تا پانزده امتیاز نظرات شرکت‌کنندگان در خصوص چگونگی اجرای برنامه را مورد بررسی

را دریافت کردند. از میان بیست و دو عبارت مورد پرسش در این حیطه عبارت «تولید روش‌های نوین آموزشی» با امتیاز $2/37 \pm 0/70$ بالاترین امتیاز را کسب کرد (جدول ۴).

افراد مشارکت‌کننده در تولید فرآیندبرتر، چگونگی برگزاری جشنواره طی شش دوره گذشته را مناسبتر ارزشیابی کردند ($P=0/008$). میان سایر متغیرهای زمینه‌ای و حیطه‌های مورد هیچ‌گونه رابطه معنی‌دار دیگری مشاهده نشد. آزمون تحلیلی همبستگی پیرسون نشان داد میان تمامی متغیرهای مورد بررسی همبستگی معنی‌دار و مستقیمی وجود دارد (جدول ۵).

همچنین در جدول ۶ میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره هر حیطه و درصد میانگین از حداکثر نمره قابل اکتساب برای هر کدام از حیطه‌های الگوی سیپ آورده شده است.

بعد از فرآیند دومین حیطه مربوط به پیش‌زمینه با میانگین و انحراف معیار $17/64 \pm 4/18$ بود و شرکت‌کنندگان $65/33$ درصد از حداکثر امتیاز قابل اکتساب در این حیطه را دریافت کردند. از میان نه عبارت مورد پرسش در این حیطه عبارت «ایجاد انگیزش آموزشی در اعضاء هیئت علمی» با امتیاز $2/08 \pm 0/64$ بالاترین امتیاز را کسب کرد (جدول ۲).

سومین حیطه مربوط به منابع یا داده‌ها با میانگین و انحراف معیار $11/61 \pm 3/26$ بود و شرکت‌کنندگان $64/5$ درصد از حداکثر امتیاز قابل اکتساب در این حیطه را دریافت کردند. از میان ۶ عبارت مورد پرسش در این حیطه عبارت «تدوین آئین‌نامه‌های مناسب آموزشی» با امتیاز $1/95 \pm 0/74$ بالاترین امتیاز را کسب کرد (جدول ۳).

کم‌ترین امتیاز کسب شده در میان حیطه‌های مدل مربوط به حیطه نتایج با میانگین و انحراف معیار $39/08 \pm 10/20$ بود و شرکت‌کنندگان $59/21$ درصد از حداکثر امتیاز قابل اکتساب

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار عبارات و حیطه فرآیند

ردیف	فرآیند	میانگین	انحراف معیار
۱	اطلاع‌رسانی به اعضاء هیئت علمی در زمینه تولید فرآیندهای آموزشی	۲/۳۷	۰/۷۰
۲	نحوه انتخاب فرآیندها	۲/۳۲	۰/۶۴
۳	حمایت دانشگاه از اعضاء هیئت علمی ارائه دهنده فرآیندهای آموزشی برتر	۲/۱۹	۰/۸۶
۴	حمایت دانشگاه از تولید فرآیندها	۲/۱۹	۰/۷۰
۵	تفویض اختیارات بیشتر به اعضاء هیئت‌علمی در طراحی آموزشی	۲/۱۶	۰/۶۹

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار عبارات و حیطه پیش‌زمینه

ردیف	زمینه	میانگین	انحراف معیار
۱	ایجاد انگیزش آموزشی در اعضاء هیئت‌علمی	۲/۰۸۷	۰/۶۴
۲	مشارکت اعضاء هیئت علمی در اجرای فرآیندهای آموزشی	۲/۰۸۱	۰/۶۳
۳	ایجاد انگیزش پژوهش در آموزش، میان اعضاء هیئت‌علمی	۲/۰۷	۰/۶۶
۴	استقبال مدیران از مشارکت اعضاء هیئت‌علمی	۲/۰۵۱	۰/۷۰
۵	مشارکت اعضاء هیئت‌علمی در تولیدات آموزشی	۲/۰۰	۰/۶۵
۶	ایجاد روحیه مشارکت در بین اعضاء هیئت علمی جهت ارتقاء کیفیت آموزش	۱/۹۴	۰/۷۱
۷	محوریت بخشیدن به بهبود کیفیت آموزش	۱/۸۸	۰/۶۸
۸	ایجاد روابط میان اعضاء هیئت‌علمی	۱/۸۳	۰/۷۰
۹	تخصیص منابع جهت پژوهش در آموزش	۱/۵۹	۰/۶۵

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار عبارات و حیطه منابع یا داده‌ها

ردیف	درون‌داد	میانگین	انحراف معیار
۱	برگزاری کارگاه‌های مناسب	۲/۰۸	۰/۷۱
۲	به‌کارگیری و استفاده از متخصصین آموزش پزشکی	۲/۰۵	۰/۷۳
۳	تدوین آئین‌نامه‌های مناسب آموزشی	۱/۹۵	۰/۷۴
۴	تدوین برنامه منظم و مستمر ارزشیابی آموزشی	۱/۹۱	۰/۷۰
۵	فراهم ساختن امکانات لازم برای تولید فرآیندهای آموزشی	۱/۸۷	۰/۷۳
۶	فراهم ساختن بودجه کافی جهت پژوهش در آموزش	۱/۷۲	۰/۷۳

جدول ۴: میانگین و انحراف معیار عبارات و حیطة نتایج

ردیف	برونداد	میانگین	انحراف معیار
۱	تولید روش‌های نوین آموزشی	۲/۰۳	۰/۱۶۷
۲	قدردانی و حمایت از فرآیندهای آموزشی در حال اجرا در دانشگاه	۱/۹۵	۰/۱۷۳
۳	ارتقاء فرآیندهای جاری آموزشی در دانشگاه	۱/۹۵	۰/۱۶۴
۴	ارتقاء سطح آموزشی اعضاء هیئت علمی	۱/۹۰	۰/۱۶۵
۵	افزایش انگیزش آموزشی اعضاء هیئت علمی	۱/۹۰	۰/۱۶۳
۶	افزایش روحیه مشارکت میان اعضاء هیئت علمی جهت ارتقاء کیفیت آموزش	۱/۹۰	۰/۱۶۷
۷	ایجاد فضای مناسب تولید علم جهت اعضاء هیئت علمی	۱/۸۴	۰/۱۷۱
۸	افزایش عملکرد آموزشی اعضاء هیئت علمی	۱/۸۴	۰/۱۶۴
۹	ارتقاء سطح علمی اعضاء هیئت علمی	۱/۸۴	۰/۱۶۸
۱۰	استمرار به‌کارگیری فرآیندهای برتر آموزشی	۱/۸۴	۰/۱۷۰
۱۱	افزایش اثربخشی آموزشی	۱/۸۴	۱/۴۹
۱۲	بهبود روش‌های ارزشیابی	۱/۸۲	۰/۱۶۵
۱۳	ارتقاء روند آموزشی دانشگاه	۱/۸۲	۰/۱۶۳
۱۴	بهبود روابط میان اعضاء هیئت علمی	۱/۷۷	۰/۱۷۰
۱۵	بهبود روابط اعضاء هیئت علمی با دانشجویان	۱/۷۷	۰/۱۷۱
۱۶	افزایش رضایت اعضاء هیئت علمی از بهبود کیفیت آموزش	۱/۷۵	۰/۱۵۹
۱۷	افزایش رضایت دانشجویان از روش‌های تدریس اعضاء هیئت علمی	۱/۷۳	۰/۱۶۳
۱۸	ابداع، اصلاح فرآیندها، تجهیزات و دستگاه‌ها و لوازم کمک آموزشی	۱/۷۰	۰/۱۶۵
۱۹	افزایش تولید قوانین و مقررات آموزشی	۱/۶۲	۰/۱۶۷
۲۰	افزایش رضایت دانشجویان از بهبود کیفیت آموزش	۱/۶۱	۰/۱۶۲
۲۱	ایجاد فضایی جهت تجاری سازی تولیدات آموزشی	۱/۴۲	۰/۱۶۳
۲۲	ایجاد فضایی جهت جذب و هدایت سرمایه گذاری در راستای تولید علم	۱/۳۸	۰/۱۵۹

جدول ۵: همبستگی حیطة‌های مدل سیپ

فرآیند	درون‌داد	زمینه
		۱
	۱	۰/۴۸۷**
۱	۰/۴۰۹**	۰/۴۱۶**
۰/۴۳۴**	۰/۴۹۸**	۰/۷۷۲**

$$P = ۰/۰۰۱$$

جدول ۶: میانگین، انحراف و حداکثر نمره قابل اکتساب حیطة‌های الگوی سیپ

بعد ارزیابی	حداقل امتیاز	حداکثر امتیاز	میانگین امتیاز حیطة	انحراف معیار	درصد میانگین از حداکثر نمره قابل اکتساب
زمینه	۹	۲۷	۱۷/۶۴	۴/۱۸	۶۵/۳۳
درون‌داد	۶	۱۸	۱۱/۶۱	۳/۲۶	۶۴/۵
فرآیند	۵	۱۵	۱۱/۲۷	۲/۵۰	۷۵/۱۳
برون‌داد	۲۲	۶۶	۳۹/۹۸	۱۰/۲۰	۵۹/۲۱

بحث

نیز در ارزشیابی هنرستان‌های کار و دانش منطقه دو تهران مشکلات خود را به ترتیب در حیطه‌های منابع، فرآیند و نتایج بیان کردند (۲۳).

علی محمدی و همکاران نیز در ارزشیابی مدارس راهنمایی شهر اهواز با استفاده از الگوی سیپ مشکلات خود را به ترتیب در حیطه‌های پیش‌زمینه، منابع، فرآیند و نتایج دانستند (۲۴). در خصوص بررسی جزئی حیطه‌ها، حیطه فرآیند به عنوان مطلوب‌ترین حیطه از نظر اعضای هیئت علمی عنوان گردید؛ همان‌طور که قبلاً نیز در قسمت روش و نتایج مطالعه توضیح داده شد این حیطه از پنج عبارت تشکیل شده بود که عبارت «اطلاع رسانی به اعضای هیئت علمی» هم در حیطه فرآیند و هم در میان سایر عبارت در دیگر حیطه‌ها به عنوان مناسب‌ترین کارکرد ارزشیابی شده بود. از آنجایی که برای شروع و دوام امور نیاز به اطلاع‌رسانی مناسب از ضروریات است و این وظیفه در برگزاری جشنواره به عهده دفتر دبیرخانه است؛ لذا می‌توان به مناسب انجام شدن آن صحنه گذاشت. به علاوه همان‌طور که متخصصین ارزشیابی جهت بهبود امور بعد از انجام ارزشیابی به ترتیب بر نقاط قوت و ترمیم نقاط ضعف تأکید دارند، لذا در این مورد هم ضمن تأکید بر ارزشیابی مناسب‌نحوه عملکرد جشنواره، خصوصاً در زمینه اطلاع‌رسانی، به بهبود بیشتر آن برای دریافت نتایج مناسب‌تر به عنوان اصل اول تأکید می‌شود.

در خصوص ادامه نتایج در این حیطه، اعضای محترم هیئت علمی عبارت «نحوه انتخاب فرآیندها» را به عنوان دومین عملکرد مناسب هم در حیطه فرآیند و هم در بین سایر حیطه‌ها ارزشیابی کردند. در این خصوص لازم به ذکر است که یکی از دغدغه‌های مشارکت‌کنندگان در همه امور دارای روند داوری، نحوه و چگونگی داوری امور است که با توجه به این نتیجه به نظر می‌رسد دبیرخانه جشنواره توانسته با انجام موارد اصلاحی که در ذیل به برخی اشاره شده است در چگونگی انتخاب فرآیندها در سطوح دانشگاهی و کشوری با تهیه چک لیست‌های مناسب با مشارکت و تأیید همکاران محترم از دانشگاه‌های مختلف کشور و ایجاد وحدت رویه بین آن‌ها طی شش دوره گذشته در جلب رضایت نظر اعضای هیئت علمی شرکت‌کننده در جشنواره نتایج مناسبی را به ثمر نماند.

همان‌طور که قبلاً در قسمت نتایج نیز نشان داده شد ارزشیابی جشنواره توسط اعضای هیئت علمی شرکت‌کننده در خصوص نحوه برگزاری (حیطه فرآیند)، بالاترین امتیاز را کسب کرد و عمده مشکلات در حیطه نتایج بود؛ یعنی علی‌رغم اینکه اعضای هیئت علمی نحوه برگزاری جشنواره را مناسب‌تر از سایر حیطه‌ها ارزشیابی کردند، بلافاصله در پی آن حیطه پیش‌زمینه را نیز مناسب اعلام کردند، اما در ادامه منابع و نهایتاً نتایج را نامناسب ارزشیابی کردند، در این راستا به نظر می‌رسد علی‌رغم تلاش و کوشش فراوان از سمت برگزارکنندگان جشنواره (در تمامی سطوح کشوری و دانشگاهی) و فراهم‌آوری زمینه‌های اولیه لازم، با تحقق اهداف اعلام شده فاصله زیادی دارند.

نتایج آزمون همبستگی نیز نشان داد جهت دستیابی به نتایج بیشتر باید به ترتیب به حیطه‌های پیش‌زمینه، منابع و فرآیند توجه بیشتری شود؛ لذا با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر در ارزشیابی و همبستگی حیطه‌های مختلف، می‌توان به صراحت عملکرد در زمینه نحوه برگزاری جشنواره را مناسب دانست و علت اصلی نتایج ضعیف را به مشکلات موجود در حیطه پیش‌زمینه و منابع مرتبط دانست.

با توجه به اینکه در بررسی ادبیات صورت گرفته در زمینه ارزشیابی، مطالعه مشابهی یافت نشد لذا در رابطه با مقایسه نتایج تنها به مقایسه کلیت نتایج حیطه‌های مطالعه حاضر با سایر مطالعات انجام شده با مدل مورد بررسی در زمینه‌های دیگر پرداخت می‌شود. در مطالعه‌ای که توسط سجادی و همکاران در خصوص ارزیابی عملکرد نظام پذیرش و بررسی پیشنهادها با استفاده از مدل سیپ انجام گرفت به ترتیب حیطه‌های منابع، فرآیند، نتایج و پیش‌زمینه بیشترین امتیاز را داشتند که با مطالعه حاضر متفاوت است. در مطالعه آن‌ها عمده مشکلات مربوط به عوامل پیش‌زمینه‌ای و بستر ساز بوده در حالی که در مطالعه حاضر عمده مشکل مربوط به نتایج است؛ که البته همان‌طور که قبلاً هم اشاره شد این تفاوت به علت عدم تشابه موضوعی دو مطالعه است (۱۵). تذکارتی و همکاران نیز در مطالعه‌ای با عنوان ارزیابی دوره دکتری پرستاری ایران کاربرد الگوی سیپ، عمده مشکلات خود در حیطه‌های فرآیند و نتایج را حاصل از اجرای نامناسب دانستند که با مطالعه حاضر کاملاً متفاوت است (۲۲). دورانی و صالحی

نقش آموزش در ارتقای اعضای هیئت علمی کم رنگ شود و آموزش به عنوان رسالت اصلی اعضای هیئت علمی تحت الشعاع قرارگیرد (۲۵)؛ بنابراین به نظر می‌رسد با توجه به رسالت‌های این جشنواره در ارتقاء سطح کیفیت آموزش شناخت حمایت‌های مدنظر اعضای محترم هیئت‌علمی از اهمیت بالایی برخوردار باشد.

چهارمین عملکرد مناسب هم در حیطه فرآیند و هم در بین سایر حیطه‌ها «حمایت دانشگاه از تولید فرآیندها» ارزشیابی شد. در این خصوص قابل‌ذکر است با توجه به اینکه نوع سیاست‌گذاریدانشگاه‌ها در انجام امور پژوهشی تأثیرگذار است و از طرفی آن‌ها خود از سیاست‌های کلان پژوهشی و آموزشی کشوری تبعیت می‌کند پیشنهاد می‌شود با توجه به اینکه این جشنواره با هدف نهایی بهبود کیفیت آموزش صورت می‌گیرد و پژوهش‌های صورت گرفته در خصوص این جشنواره در حیطه پژوهش در آموزش جای می‌گیرد و از طرفی رکن اول وزارت خانه با آموزش تعریف می‌شود، لذا با انجام پژوهش‌های مرتبط با نیازسنجی، در ارتباط با نوع حمایت‌های مدنظر اعضای محترم هیئت‌علمی و فراهم‌آوری آن‌ها توسط وزارت خانه جهت پاسخگویی دانشگاه‌ها، به انجام حمایت‌های بهتر در این زمینه پرداخته شود.

پنجمین عملکرد مناسب هم در حیطه فرآیند و هم در بین سایر حیطه‌ها «تفویض اختیارات بیشتر به اعضای هیئت علمی در طراحی آموزشی» ارزشیابی شد. در این راستا پیشنهاد می‌شود جهت تعیین نوع اختیارات مدنظر اعضای محترم هیئت علمی به انجام پژوهش‌های مرتبط با نیازسنجی پرداخته شود تا با شناسایی موارد مدنظر و پاسخگویی به آن‌ها شاهد نتایج بهتر در ارتقاء کیفیت آموزش در علوم پزشکی کشور باشیم.

ارزشیابی جشنواره در خصوص پیش‌زمینه یا به عبارتی پیش‌نیازهای لازم دومین رده امتیاز را کسب کرد. در خصوص بررسی و تحلیل عبارت این حیطه قابل‌ذکر است که ایجاد انگیزش به عنوان مهم‌ترین مورد شناخته‌شده و مشارکت و استقبال مدیران از مشارکت اعضای هیئت‌علمی به ترتیب از موارد مهم دیگر بودند. در خصوص استقبال مدیران و ایجاد انگیزه در مطالعه غفوریان و همکاران تأکید بیشتر بر حضور مسئولین در حوزه‌های آموزشی به عنوان الگویی برای اعضای هیئت علمی در ارتقای کیفیت آموزش اشاره شده بود (۲۶). به

در جشنواره پنجم؛ بازنگری فرم امتیازدهی داوری فرآیندها، افزایش حیطه و همچنین در راستای ارتقاء داوری، پس از حذف مشخصات ارائه‌دهندگان و نام محل انجام آن توسط دبیرخانه داوری در دو مرحله کیفی و کمی بر اساس جداول امتیازدهی انجام گردید. تعیین حد نصاب امتیاز به صورتی که دانشگاه‌های تیپ یک حداقل ۵۰ درصد کل امتیاز، دانشگاه‌های تیپ دو ۹۰ درصد امتیاز دانشگاه‌های تیپ یک، دانشگاه‌های تیپ ۳، به میزان ۸۰ درصد امتیاز دانشگاه‌های تیپ یک را کسب نمایند، فرآیندهایی که حداقل امتیاز را کسب نموده در رتبه‌بندی انتخاب فرایند برتر قرار گرفته و بر اساس بالاترین امتیاز کسب شده و حیطه‌ها فرایند برتر انتخاب گردیدند.

جهت جشنواره ششم در راستای ایجاد وحدت رویه در داوری در سطح دانشگاهی و کشوری، از اساتید نخبه و علاقمند از دانشگاه‌های تیپ دو و سه به عنوان عضو کمیته علمی مرکزی نیز دعوت به عمل آورده و اقدام به برگزاری کارگاهی با حضور جمعی از اعضای کمیته علمی دانشگاهی و کشوری جشنواره گردید.

سومین عملکرد مناسب هم در حیطه فرآیند و هم در بین سایر حیطه‌ها «حمایت دانشگاه از اعضای هیئت علمی ارائه دهنده فرآیندهای آموزشی برتر» ارزشیابی شد. در این خصوص قابل‌ذکر است همان‌طور که در ادامه حیطه نتایج آمده است، ایجاد انگیزش به عنوان یک عامل مهم و تأثیرگذار بر عملکرد مناسب اعضای هیئت‌علمی است که در مطالعات مختلف بر نوع و میزان آن‌ها در امور مختلف تأکید شده است (۹)، در این راستا یکی از فعالیت‌های مرتبط در ایجاد و ارتقاء انگیزش اعضای هیئت علمی انجام حمایت‌های مختلف مادی و معنوی توسط دانشگاه‌ها از اعضای هیئت علمی ارائه دهنده فرآیندهای آموزشی برتر است که این مورد به عنوان سومین عملکرد مناسب ارزشیابی شده است و به نظر می‌رسد اکثریت مشارکت‌کنندگان در مطالعه از آن احساس رضایت داشته‌اند؛ لذا برای تقویت و دستیابی به نتایج بهتر بر شناخت و فراهم‌آوری حمایت‌های مدنظر اعضای محترم هیئت‌علمی تأکید می‌شود.

در این راستا باید اضافه کرد در پژوهشی انجام شده در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران اغلب اعضای هیئت علمی بیان کردند که اهمیت پژوهش باعث شده

آموزشی و فراهم ساختن بودجه کافی جهت پژوهش در آموزش» بودند که به روشنی مشخص است مهم‌ترین کاستی در این حیطة مشکلات مالی و ابزاری بر سرا راه این پژوهش‌ها برای اعضاء محترم هیئت علمی است. با مشخص بودن اهداف و ضرورت این جشنواره و نقش آن در بهبود و ارتقاء کیفیت آموزش که ضرورت آن توضیح داده شد، تأمین و برطرف کردن این دغدغه‌ها بسیار ضروری به نظر می‌رسد و در این راستا پیشنهاد می‌کرد به پژوهش‌هایی که با موضوع پژوهش در آموزش انجام می‌شود اولویت بیشتری داده شود.

اما حیطة برون داد یا نتایج جشنواره با کم‌ترین امتیاز از طرف اعضاء محترم هیئت علمی شرکت‌کننده مورد ارزشیابی قرار گرفت.

در این راستا بررسی عبارات مورد پرسش نشان می‌دهند که جشنواره در دستیابی به نتایج خود موفق نبوده و در برخی اهداف نتایج بسیار ضعیفی حاصل شده است. در رابطه با برخی اهداف مانند رضایت دانشجویان از بهبود کیفیت آموزش نیاز به تحقیقات بیشتری است؛ اما آنچه در این حیطة بسیار ضعیف ارزشیابی شده تجاری‌سازی تولیدات آموزشی و جذب و هدایت سرمایه‌گذاری ذکر شده است.

در این راستا قسمتی از نتایج مطالعه چنگیز و همکاران که به صورت کیفی میان اعضاء هیئت علمی در خصوص انتظارات اعضاء هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور از مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی انجام گرفته بود نشان داد به نظر اعضاء هیئت علمی اکنون در کشور ما پژوهش صرفاً با هدف ارتقاء شغلی صورت می‌گیرد و به عبارتی پژوهش برای پژوهش و گرفتن امتیاز پژوهشی صورت می‌گیرد نه جهت رفع مشکل و خدمت به آموزش. همچنین آن‌ها بیان کردند امروزه توسعه علمی اعضاء هیئت علمی از طریق فعالیت‌های علمی پژوهشی مورد بررسی قرار می‌گیرد و توجه بیش از حد اعضاء هیئت علمی به پژوهش به منظور کسب امتیاز ارتقاء، می‌باشد. بنابراین با این وضعیت امتیاز دهی‌ها و امتیاز گیری‌های نامناسب به نظر انجام پژوهش در غالب موارد صرفاً به علت ارتقاء صورت می‌گیرد و با رد مراحل مورد توجه پژوهشگر به صورت یک تکلیف انجام شده در محلی بایگانی می‌گردد (۲۹). در این خصوص قابل ذکر است با توجه به مسئولیتی سنگین و گاهاً متعدد اعضاء محترم هیئت علمی و همچنین افزایش تعداد دانشجویان در سال‌های اخیر به نظر می‌رسد دست یابی

علاوه نجف پور و همکاران نیز در مطالعه خود، اجرای طرح تأسیس پایگاه تحقیقات بالینی بیمارستان در محل کار اعضاء هیئت علمی و ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی توسط آنرا در بهبود عملکرد پژوهشی اعضاء موثر دانسته بودند (۲۷). در مطالعه دیگری که در شهر اراک انجام شده نشان داد شد هرچه به پزشکان اجازه مشارکت و اظهار نظر در برنامه‌ها از نظر زمانی و مکانی داده شود امکان ایجاد انگیزه بیشتر خواهد بود (۲۸).

همچنین چنگیز و همکاران وجود مشوق‌های بیشتر برای پژوهش را منجر به گرایش اعضاء هیئت علمی به پژوهش ذکر کردند و بر ضرورت به‌کارگیری شیوه‌های نوین آموزشی جهت ارتقاء انگیزه اعضاء هیئت علمی تأکید کردند (۲۹). به علاوه پس از شناخت انگیزاننده‌های مدنظر اعضاء هیئت علمی می‌توان اجرا و به‌کارگیری آن‌ها را به مراکز توسعه آموزش پزشکی به عنوان متولیان ارتقاء کیفیت آموزش سپرد.

در ادامه بررسی عبارات این حیطة، تخصیص منابع لازم برای پژوهش به عنوان آخرین مورد ارزشیابی شد. با توجه به نتایج کلی مطالعه که کمبود منابع را به عنوان قسمت مهمی از مشکلات جشنواره بیان کرده بود به نظر می‌رسد این مورد هم با نتایج کلی کاملاً منطبق باشد.

ارزشیابی جشنواره در خصوص داده‌ها یا به عبارتی منابع لازم سومین رده امتیاز را کسب کرد. در خصوص بررسی و تحلیل عبارت مورد بررسی در این حیطة قابل ذکر است «برگزاری کارگاه‌های مناسب» به عنوان بهترین عملکرد ارزشیابی شده بود. در سطور قبل نیز به نحوه برگزاری و چگونگی انجام و شروع کارگاه‌ها از طرف دفتر دبیرخانه اشاره گردید. با این وجود همچنان اهمیت برگزاری آن‌ها به عنوان نقاط ضعف موجود ضرورت دارد و پیشنهاد می‌شود کارگاه‌هایی با انجام نیازسنجی ابتدایی از اعضاء هیئت علمی مؤثر تدوین و اجرا گردد.

در ادامه بکارگیری متخصصین آموزش پزشکی، تدوین آئین‌نامه‌های مناسب نیز به عنوان دیگر موارد با ارزشیابی پایین‌تر شناخته شدند که موارد انجام شده قبلی در این موارد توسط دفتر دبیرخانه کافی نبوده و انجام فعالیت بیشتر در این زمینه پیشنهاد می‌شود.

اما دو مورد انتهایی با کم‌ترین امتیاز ارزشیابی در این حیطة «فراهم ساختن امکانات لازم برای تولید فرآیندهای

می‌باشد که از این لحاظ می‌تواند سودمند باشد و راهنمایی برای مسئولین جشنواره و همچنین سایر محققان برای انجام پژوهش‌های مشابه در این زمینه باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های مطالعه در ارزشیابی و همبستگی حیطه‌های مدل، می‌توان نحوه برگزاری جشنواره را مناسب دانست و علت اصلی ارزشیابی ضعیف در حیطه نتایج را مشکلات موجود در حیطه‌های پیش‌زمینه و منابع مرتبط دانست.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی مصوب کمیته علمی کشوری جشنواره آموزشی شهید مطهری و شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه (به شماره ۹۲۴۷۱) است که بدین وسیله از مسئولین مربوطه و کلیه اعضای هیئت علمی محترم شرکت‌کننده از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور قدردانی و تشکر به عمل می‌آید.

References

- 1- Jalili Z, Nouhi E, Malekzadeh A. Activities of medical educational development center from the views of the faculty members of Kerman University of Medical Sciences. *Strides in Development of Medical Education*. 2004; 1(1): 1-9. [Persian]
- 2- Kuper A, Albert M, Hodges BD. The origins of the field of medical education research. *Academic Medicine*. 2010; 85(8): 1347-53.
- 3- Khajehzad M, Yamani Douzi Sorkhabi M, Zarei Mahmood Abadi A, et al. Assessing the quality of general medicine curriculum in Baqiyatallah University based on Iranian national and WFME global standards. *Iranian Journal of Medical Education*. 2011; 10 (4): 417-29. [Persian]

به این اهداف کمی دور از انتظار باشد مگر با تهیه و اجرای تمهیداتی نظیر واگذاری مسئولیت مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی به اعضای هیئت علمی متخصص این رشته تا در پیگیری امور مربوطه و جهت‌دهی مناسب‌تر تحقیقات آموزشی، با جدیت و انگیزه بیشتر به فعالیت بپردازند و نهایتاً باعث توجیه پذیری هزینه‌های پژوهش در آموزش شوند. مطالعه حاضر دارای محدودیت‌هایی مانند: جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه و عدم همکاری برخی از اعضای هیئت علمی با تیم تحقیق می‌باشد. در این خصوص باید گفت در مطالعاتی که برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده می‌شود فرض بر این می‌باشد که فرد پاسخ دهنده اطلاعات درست و واقعی را بیان می‌کند، با این حال ممکن است که برخی از پاسخ‌دهندگان به طور صادقانه پرسشنامه‌ها را تکمیل نکنند؛ یکی دیگر از محدودیت‌های مطالعه حاضر عدم همکاری برخی از اعضای هیئت علمی با تیم تحقیق در تکمیل کامل پرسشنامه‌ها بود؛ از طرفی مطالعه حاضر اولین مطالعه در خصوص ارزشیابی جشنواره شهید مطهری در کشور

- 4- Esteghamati A, Shoghi Shafagh Aria F. Educational Development Centers in universities of medical sciences and health services: Past, present. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 2(0): 22-3. [Persian]
- 5- Torabian S, Shoghi Shafagh Aria F, Vosough Moghadam A, et al. First report on structure and function of educational research and development centers in Iranian medical universities. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 2(0): 56. [Persian]
- 6- Khazaei M. Shahid Motahari Educational Festival. *Educational Research in Medical Sciences*. 2013; 2(2): 1-2.
- 7- Khanmohammadiotaqsara M, Khalili M, Mohseni A. The role of practical training in

- productivity and profitability of organizations in the third millennium. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2012; 47, 1970-75.
- 8- Reeve J, Peerbhoy D. Evaluating the evaluation: Understanding the utility and limitations of evaluation as a tool for organizational learning. *Health Education Journal*. 2007; 66(2): 120-31.
- 9- Mazloomi Mahmodabad SS, Mirzaei M, Mirzaei Alavijeh M. Evaluation of effectiveness guilds health education courses based on Kirkpatrick model. *Toloo-e-Behdasht*. 2013; 12(3): 33-43. [Persian]
- 10- Roberts GE, Pavlak T. Municipal government personnel professionals and performance appraisal: Is there a consensus on the characteristics of an effective appraisal system? *Public Personnel Management*. 1996; 25(3): 379-408.
- 11- Worthen B, Sanders JR. Educational evaluation: Alternative approaches and practical guidelines. 1987; New York: Longman press.
- 12- Javaheri J, Farajzadegan Z, Shams B, et al. Evaluating healthy life style education to adolescents by means of direct method, parents, and teachers using CIPP evaluation model. *Iranian Journal of Medical Education*. 2010; 10(3): 219-28. [Persian]
- 13- Shams B, Golshiri P, Zamani AR, et al. Mothers' participation in improving growth and nutrition of the children: A model for community participation. *Iranian Journal of Public Health*. 2008; 37(2): 24-31.
- 14- Madaus GF, Scriven M, Stufflebeam DL. Evaluation models: Viewpoints on educational and human services evaluation (Evaluation in education and human services). New York. Kluwer Academic Publishers. 2002; 279-318.
- 15- Sajjadi HS, Baratpour S, Hadi M. Evaluation of patient's registry and complain system utilizing CIPP model. *Teb va Tazkiyeh*. 2011; 20(1-2): 55-64. [Persian]
- 16- Pakdaman A, Soleimani Shayesteh Y, Kharazi Fard MJ, et al. Evaluation of the achievement of educational objectives of the Community Oral Health and Periodontics Departments using the CIPP model of evaluation-students' perspective. *Journal of Dental Medicine*. 2011; 24(1): 20-25. [Persian]
- 17- Saberian M, Asgari M, Asadi A, et al. A model for nursing college evaluation. *Koomesh*. 2004; 5(2): 63-70. [Persian]
- 18- Singh MD. Evaluation framework for nursing education programs: Application of the CIPP model. *International Journal of Nursing Education Scholarship*. 2004; 1(1): 1-16.
- 19- Tseng KH, Diez CR, Lou SJ, et al. Using the context, input, process and product model to assess an engineering curriculum. *World Transactions on Engineering and Technology Education*. 2010; 8(3): 256-61.
- 20- Rovai AP. A practical framework for evaluating online distance education programs. *The Internet and Higher Education*. 2003; 6(2): 109-24.

- 21- Stufflebeam DL. Evaluation checklists: Practical tools for guiding and judging evaluations. *The American Journal of Evaluation*. 2001; 22(1): 71-9.
- 22- Tazkari Z, Mazaheri E, Namnabat M, et al. Evaluation of nursing PhD level in Iran application of CIPP model. *Iranian Journal of Health and Care*. 2010; 12(2): 44-51. [Persian]
- 23- Dourani K, Salehi K. Evaluation of the vocational schools using CIPP model and proposing a framework for quality improvement: A case study of the second region vocational schools in Tehran city. *Journal of Psychology and Education*. 2006; 36(1-2): 143-66. [Persian]
- 24- Alimohamadi T, Mehralizadeh Y, Shahi S. A study of evaluation of girls' secondary schools of Ahwaz city based on the use of CIPP model. *Journal of Education*. 2013; 19(2): 167-88. [Persian]
- 25- Majdzadeh SR, Nejat SN, Gholami J, et al. Satisfaction and opinions of University of Medical Sciences academic members on its development programs. 2006; Payavard Salamat. 2008; 2(1-2): 6-17. [Persian]
- 26- Ghafourian Boroujerdnia M, Shakurnia AH, Elhampour H. The opinions of academic members of Ahvaz University of Medical Sciences about the effective factors on their evaluation score variations. *Strides in Development of Medical Education*. 2006; 3(1): 19-25. [Persian]
- 27- Najafipour H, Darvish Moghadam S, Azmandian J, et al. The effect of providing education-research services by founding a clinical research development center on the research performance of clinical faculty members of Kerman University of Medical Sciences. *Strides in Development of Medical Education*. 2010; 6(2): 157-64. [Persian]
- 28- Anbari Z. To study the factors of establishing motivation in general physicians in order to enter into continuing education programs in Arak University of Medical Sciences in 2002. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 2(0): 13-14. [Persian]
- 29- Changiz T, Shater jalali M, Yamani N. Exploring the faculty members' expectations from educational development centers in medical universities: A qualitative research. *Iranian Journal of Medical Education*. 2013; 12(12): 947-64. [Persian]

Comprehensive evaluation of Shahid Motahari Educational Festival during 2008-2013 based on CIPP Evaluation Model

Hosseini SN (MD)¹, Mohseni Band Pey A (PhD)², Karami Matin B (PhD)^{*3}, Hosseini SA (PhD)⁴, Mirzaei Alavijeh M (PhD)⁵, Jalilian F (PhD)⁶

1- Assistant professor, Ministry of Health and Medical Education, Tehran, Iran

2- Associate professor, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3- Associate professor, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

4- Associate professor, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

5- Social Determinants of Health Research Center, Yasuj University of Medical Sciences, Yasuj, Iran

6- Department of Health Promotion, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

Received: 10 Apr 2014

Accepted: 30 Jul 2014

Abstract

Introduction: Education quality improvement is one of the main goals of higher education. In this regard, has been provided various solutions such as holding educational Shahid Motahari annual festivals, in order to appreciate of educational process, development and innovation educational processes and procedures, preparation of calibration standards and processes of accrediting educational. The aim of this study was to comprehensive evaluating of educational Shahid Motahari festival during six periods (2008-2013) based on CIPP evaluation model.

Method: This cross-sectional study was conducted among the 473 faculty members include; deputies and administrators educational, administrators and faculty members of medical education development centers, members of the scientific committee and faculty member's participants in Shahid Motahari festival from 42 universities medical sciences of Iran. Data collection based on self-report writing questionnaires. Data were analyzed by SPSS version 20 at $\alpha=0.05$ significant level.

Results: The subjects reported 75.13%, 65.33%, 64.5%, and 59.21 % of receivable scores of process, context, input and product, respectively. In addition, there was a direct and significant correlation between all domains.

Conclusion: According to the study findings, in the evaluation and correlation of domains models, we can explicitly how to holding festivals was appropriate and the main reason for the poor evaluation in product domain is related to the problems in input and product domains.

Keywords: Shahid Motahari Educational Festival, evaluation, faculty members, CIPP Evaluation Model

*Corresponding author's email: bkm_1344@yahoo.com

This paper should be cited as:

Hosseini SN, Mohseni Band Pey A, Karami Matin B, Hosseini SA, Mirzaei Alavijeh M, Jalilian F. *Comprehensive evaluation of Shahid Motahari Educational Festival during 2008-2013 based on CIPP Evaluation Model*. Journal of Medical Education and Development. 2014; 9(2): 56-68